

Færdselsstyrelsen

Tilsynsafdelingen

Dato: 19. januar 2010

J. nr.: FS 230-000005

+ Bilag

Høringsnotat

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om taxikørsel m.v.
(Krav om obligatorisk tv- overvågning i taxier).

1. Indledning

Lovforslaget har været i høring i december 2009 hos de i bilag 1 nævnte organisationer og offentlige myndigheder.

Følgende organisationer har ikke haft bemærkninger til forslaget:

- Fagligt Fælles Forbund Transport (3F)
- Forbrugerrådet

Færdselsstyrelsen har herudover modtaget høringssvar fra:

- Dansk Taxi Råd
- Danske Busvognmænd
- Taxinævnet i Region Hovedstaden
- Taxidrivere.dk
- Datatilsynet
- Danske Handicaporganisationer (DH).

I det følgende refereres og kommenteres de indkomne bemærkninger. Færdselsstyrelsens kommentarer til de enkelte emner følger efter i kursiv.

A. Dansk Taxi Råd.

Dansk Taxi Råd foreslår, at man anvender formuleringen "kamera-overvågning" i stedet for "tv-overvågning". Der vil således ifølge organisationen ikke ligge samme forventning om levende billeder eller billeder i bevægelse, men blot billeder i en eller anden form, der kan anvendes til at identificere de personer, der har været i taxien.

Dansk Taxi Råd finder ikke, at det ikke skal være adgang til at fritage taxier for pligten til at være forsynet med tv-overvågning.

Fritagelsesadgangen er ifølge Dansk Taxi Råd meget lidt forenelig med det overordnede princip om, at taxier skal kunne betjene kunderne i alle døgnets timer.

Dansk Taxi Råd finder, at der – udover skiltning i taxiens kabine om tv-overvågning – skal være skiltning, der ved indstigning i taxien orienterer om tv-overvågning, f.eks. i form af en mærkat i sideruden på en taxi.

Formuleringen ”tv-overvågning” omfatter udstyr, der kan optage og lagre billedmateriale, som gør det muligt at identificere de fotograferede. Færdselsstyrelsen finder i øvrigt ikke, at den valgte terminologi kan give anledning til tvivl.

Adgangen til at fritage taxier for pligten til at være forsynet med tv-overvågning indgår som et led i vedtagelsen af folketingsbeslutning B 7. Der henvises til Retsudvalgets betænkning af 7. april 2009 over forslag til folketingsbeslutning om videoovervågning i taxier.

Færdselsstyrelsen finder skiltning om tv-overvågning i taxiers kabine tilstrækkelig.

B. Dansk Busvognmænd.

Dansk Busvognmænd har med tilfredshed konstateret, at taxier, der ikke er forsynet med tv-overvågning, senest skal opfylde kravet den 1. juli 2012.

Dansk Busvognmænd opfordrer Færdselsstyrelsen til at overveje, hvorvidt forslaget kan give anledning til utilsigtet konkurrenceforvridning i forhold til sygetransportkøretøjer, limousiner og personbiler, der udelukkende bruges til almindelig rutekørsel efter lov om trafikskaber.

Kravet om obligatorisk tv-overvågning bør også omfatte personbiler, der udelukkende anvendes til almindelig rutekørsel og til afvikling af trafikskabers kørsel, hvori både rejsende i tilknytning til f.eks. et kommunalt servicetilbud, patienter til sygehusene og almindelige brugere af trafikskabets offentlige servicetrafik befordres.

Dansk Busvognmænd finder, at dispensationsmuligheden bør modificeres og organisationen har bl.a. anført følgende:

- ”Personbiler, der udelukkende anvendes til almindelig rutekørsel efter lov om trafikskaber anvendes alene til forudbestilt kørsel ifølge kontrakt. Kontrakten omfatter imidlertid kørsel, hvor – som nævnt – trafikskabets brugere/kunder frit har adgang til at benytte køretøjet som et tilbud om offentlig servicetrafik (almindelig rutekørsel). Det udløser efter foreningens opfattelse et behov for tv-overvågning. Det kan diskuteres, om det er hensigtsmæssigt, at åbne for dispensationsmulighed for disse køretøjer.
- Det fremgår ikke af forslaget eller bemærkningerne, hvordan formuleringen ”hovedsagligt anvendes til forudbestilt kørsel” skal forstås. Det fremgår heller ikke, hvordan denne anvendelse skal dokumenteres og, om der er behov for en løbende dokumentation. Foreningen skal dog advare imod at opstille dokumentationskrav, der pålægger tilladelsesindehaveren excessive administrative byrder.
- Endelig bør Færdselsstyrelsen efter foreningens opfattelse overveje, om der er behov for en adgang til - under nærmere betingelser - at slukke for tv-overvågningen, og om dette i givet fald vil skade lovgivningens formål. Der tænkes blandt andet på situationer, hvor køretøjet i en periode benyttes til forudbestilte kørsler, hvorefter det

overgår til en anvendelse, der berettiger tv-overvågning.”

Lovforslaget er en opfølgning på folketingsbeslutning B 79. Færdselsstyrelsen finder ikke grundlag for at udstrække lovforslaget til også at omfatte sygetransportkøretøjer, limousiner og personbiler, der udelukkende bruges til almindelig rutekørsel efter lov om trafikskaber.

Adgangen til at fritage taxier for pligten til at være forsynet med tv-overvågning indgår som et led i vedtagelsen af folketingsbeslutning B 7.

Der henvises til Retsudvalgets betænkning af 7. april 2009 over forslag til folketingsbeslutning om videoovervågning i taxaer, hvor det fremgår, at der i forbindelse med udarbejdelsen af et lovforslag skal overvejes, hvordan der kan gives adgang til at dispensere fra kravet om tv-overvågning i særlige tilfælde.

Kommunerne og kommunale fællesskaber på taxiområdet får i henhold til forslaget mulighed for på grundlag af et konkret skøn mulighed for at fritage taxier, der hovedsagligt anvendes til forudbestilt kørsel i henhold til kontrakt.

Taxiloven bygger på princippet om decentral forvaltning. Færdselsstyrelsen finder derfor ikke grundlag for at indføre retningslinier, som begrænser de lokale myndigheders muligheder for at forvalte loven i overensstemmelse med de givne forhold.

C. Taxinævnet i Region Hovedstaden.

Taxinævnet i Region Hovedstaden har bl.a. udtalt følgende:

”Taxinævnet støtter initiativet, og vil i den forbindelse gøre opmærksom på vigtigheden af, at overvågningen også kommer til at omfatte chauffører i taxierne, da optagelserne vil kunne afgøre tvivlsspørgsmål i konkrete klagesager, og i øvrigt generelt virke præventivt så konflikter undgås. Som myndighed efter taxilovgivning kan taxinævnet tilbagekalde førerkort og taxibevillinger, og ligesom politiet har nævnet derfor behov for at få adgang til video/kameraoptagelserne, da nævnets afgørelser kan få vidtrækkende betydning for chauffører og vognmænd, der afskæres adgang til at udnytte deres erhverv.”

Færdselsstyrelsen finder, at forslaget i sin nuværende form bidrager væsentligt til at forebygge og opklare overfald og røverier mod passagerer. Færdselsstyrelsen finder derfor ikke grundlag for at stille krav, om at tv-overvågning – specifikt – også skal omfatte føre-

D. Taxidrivere.dk.

Organisationen har foreslået, at bestemmelsen udformes således:

”§ 15. Køretøjer, der anvendes til taxikørsel, jf. § 1, skal være forsynet med indvendig tv-overvågning med lyd som er tilsluttet en landsdækkende alarmcentral med uddannet personale.”

Organisationen har anført følgende begrundelse:

”Vi mener at der skal være lyd på optagelserne når der slås alarm, så kan personalet danne sig et bedre overblik over situationen. Det skal være uddannet personale der modtager alarm opkaldet fra taxaerne dette kunne være Falck eller anden landsdækkende aktør.

”Vi mener at der sker vold og overfald på taxachauffører over hele landet. Det er ikke kun i storbyerne, men også i de tyndt befolkede områder sker der vold og overfald på taxachauffører.”

Organisationen har endvidere angivet følgende beskrivelse af, hvorledes et overfalds-alarmsystem kan fungere:

”Kamera / video begynder at filme når kunden åbner døren og når taxametret aktiveres, og er i drift på turens rute, kamera/video slukker automatisk efter 4 minutter når taxametret slukkes. Når overfalds alarmer aktiveres sendes lyd og billede direkte til nærmeste central (Falck eller anden landsdækkende central) og politi underrettes om bilen position (GPS). Ved alarm skal der på displayet fremgå en kodemeddelelse, således at føreren kan se at denne er i alarm.”

Organisationen har endelig på grundlag af oplysninger i dagspressen (tv og aviser) beskrevet 39 overgreb mod taxiførere, som har fundet sted i 2009.

Færdselsstyrelsen kan oplyse, at lovforslaget er en opfølgning på folketingsbeslutning B 79. Færdselsstyrelsen finder ikke behov for at indføre yderligere krav om alarmsystemer i taxier.

E. Datatilsynet:

Datatilsynet gør opmærksom på, at det fremgår af betænkning over forslag til folketingsbeslutning om videoovervågning i taxier, pkt. 2, at ”det er afgørende, at det under lovarbejdet sikres, at de kommende regler for databehandling er i overensstemmelse med lov om behandling af personoplysninger.”

Datatilsynet fastslår videre, at det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 3, at indførelse af en almindelig pligt til tv-overvågning i taxier vil indebære en fravigelse af persondataloven, fordi persondataloven ville forudsætte, at den dataansvarlige – i dette tilfælde den enkelte taxivognmand – selv havde foretaget en vurdering af, i hvilket omfang tv-overvågning var nødvendig.

En generel pligt til tv-overvågning for alle taxivognmænd indebærer således en særregulering, og den foreslåede ordning forekommer efter Datatilsynets opfattelse vidtgående i forhold til almindelige principper om saglighed og proportionalitet.

En sådan forpligtelse til at behandle personoplysninger i videre omfang end, hvad der følger af persondataloven, bør efter Datatilsynets opfattelse kun tilvejebringes, hvis vægtige samfundsmæssige hensyn taler herfor.

Det må bero på en politisk vurdering, om de samfundsmæssige hensyn, som lovforslaget tilsigter at varetage, har en sådan vægtig karakter, at ordningen skal indføres.

Datatilsynet finder således optagelse af still-billeder mindre indgribende end egentlig tv-overvågning.

En fravigelse af persondatalovens regler forudsætter, at fravigelsen ikke er i strid med internationale forpligtelser, herunder databeskyttelsesdirektivet. Datatilsynet har noteret sig, at det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, afsnit 9, er anført, at lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivet, da formålet med lovforslaget er at forebygge og opklare røverier og overfald imod førere af taxier.

Datatilsynet har noteret sig, at det bl.a. er anført i afsnit 2 i de almindelige bemærkninger om gældende ret, at forbuddet i § 1, stk. 1, i tv-overvågningsloven indebærer, at det skal sikres, at tv-overvågningen ikke omfatter personer uden for taxiens kabine. Tilsynet bemærker i den forbindelse, at tv-overvågning af personer uden for taxiens kabine efter tilsynets umiddelbare opfattelse også vil være i strid med persondataloven og i yderste konsekvens vil kunne håndhæves med påbud og eventuelt straf.

Datatilsynet har foreslået, at det tilføjes i lovforslagets almindelige bemærkninger om gældende ret, at Datatilsynet er kommet med en række anbefalinger om sikkerhed ved optagelse og opbevaring i forbindelse med tv-overvågning. Anbefalingerne kan findes på Datatilsynets hjemmeside.

Datatilsynet har anbefalet, at det nævnes i de almindelige bemærkninger, at straffelovens § 263 forbyder bl.a. hemmelig aflytning eller optagelse af lyd, medmindre aflytningen eller optagelsen sker med samtykke fra mindst en af deltagerne i den samtale, der aflyttes eller optages. Sker optagelse i strid med straffelovens § 263 er det samtidig i strid med § 5, stk. 1 i persondataloven.

Optagelse af samtale mellem taxipassagerer i forbindelse med tv-overvågning vil således ifølge Datatilsynet være i strid med reglerne, da der ikke foreligger samtykke fra disse.

Datatilsynet har med henvisning til § 5, stk. 1, persondataloven henstillet, at det anføres i lovforslagets bemærkninger, at bestemmelserne i persondataloven gælder ved siden af skiltningskravet i lovforslaget.

Efter Datatilsynets opfattelse medfører princippet om god databehandlingskik, at der i forbindelse med tv-overvågning i kontroløjemed - som den absolutte hovedregel - skal gives forudgående information til eventuelle ansatte, der overvåges.

Eftersom tv-overvågning tillige skal bidrage til forebyggelse og opklaring af røverier og overfald på passagerer, bør den enkelte taxivognmand således give sine ansatte chauffører forudgående oplysning om tv- overvågning.

Det bør fremgå af informationen af ansatte førere, at en del af formålet er at forebygge og opklare røverier og overfald på passagerer, og at det vil være naturligt at oplyse, at optagelser i en række nærmere angivne tilfælde vil kunne videregives til politiet. Det bør endvidere gives information om i hvilke tilfælde optagelser vil blive gennemgået, f.eks. i form af stikprøve kontrol eller i forbindelse med mistanke om kriminelle aktiviteter m.v. Der bør endelig gives oplysning til ansatte førere om, hvor længe optagelser bevarer.

Datatilsynet har derfor anbefalet, at der i de almindelige bemærkninger til lovforslaget henvises til § 55, stk. 1, og til § 62, stk. 3, i persondataloven, og at der i de almindelige bemærkninger til lovforslaget anføres følgende formulering: ” Datatilsynet føre tilsyn med, at persondataloven iagttages i forbindelse med tv-overvågning i taxierne.”

Datatilsynet har henstillet, at en forøgelse af tilsynets bevillinger kommer til at indgå i de videre overvejelser, eftersom lovforslaget indebærer en forøgelse af tilsynets arbejdsopgaver i form af vejledning – rådgivning og egentlige tilsyns- og kontrolopgaver.

Færdselsstyrelsen finder, at hensynet til sikring af førere af taxier imod røverier og overfald er så tungtvejende, at indførelse af obligatorisk tv-overvågning i taxier er sagligt, proportionalt og velbegrundet i forhold til persondatalovens og databeskyttelsesdirektivets principper.

Færdselsstyrelsen har efter anbefaling fra Datatilsynet indført en henvisning i lovforslagets almindelige bemærkninger til Datatilsynets hjemmeside, hvor der er anført en række anbefalinger i relation til beskrivelse af sikkerhed, begrænsning af adgangen til optagelser til få personer, adgang til elektronisk udstyr med en adgangskode, beskyttelse af datamedier og instruktion til medarbejdere, der håndterer personoplysninger.

Færdselsstyrelsen har efter anbefaling fra Datatilsynet indført en henvisning i lovforslagets almindelige bemærkninger til straffelovens § 263, som bl.a. forbyder hemmelig aflytning eller optagelse af samtaler mellem andre.

Færdselsstyrelsen har efter anbefaling fra Datatilsynet indført en henvisning i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det fremgår, at persondatalovens bestemmelser gælder sideløbende med skiltningskravet i forslaget § 15, stk. 3.

Færdselsstyrelsen har efter anbefaling fra Datatilsynet indført en henvisning i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det fremgår, at der skal gives forudgående information til ansatte førere, der overvåges, information om hvor længe oplysninger opbevares og information om at optagelser vil kunne videregives til politiet.

Færdselsstyrelsen har efter anbefaling fra Datatilsynet indført en henvisning i lovforslagets almindelige bemærkninger, om at Datatilsynet i henhold til § 55, stk. 1. og § 62, stk. 3. i persondataloven fører tilsyn med at persondatalovens bestemmelser overholdes.

F. Danske Handicaporganisationer (DH)

DH's bemærkning vedrører lovtekstens formulering om køretøjer, der kan fritages fra at være forsynet med videoovervågning. DH bemærker, at de fortolker lovteksten således, at den individuelle handicapkørsel ligeledes vil falde ind under denne fritagelsesmulighed.

DH mener i den forbindelse, at det er vigtigt, at lovgivningen i højere grad sikrer, at personer med handicap, der kører i taxi, kan opnå den samme sikkerhed, som alle andre borgere. Det betyder, at hvis en taxi kører forudbestilt kørsel ifølge kontrakt i bestemte tidsrum og normal taxikørsel resten af døgnet skal den være omfattet af de samme krav i forhold til tv-overvågning. Taxier, der udelukkende kører forudbestilt kørsel, kan dog med den nødvendige dokumentation godt undtages kravet om videoovervågning.

Formålet med lovforslaget er at forebygge og bidrage til opklaring af røverier og overfald på førere af taxier. Lovforslaget kan endvidere bidrage til forebyggelse og opklaring af røverier og overfald på passagerer.

De i forarbejderne til lovforslaget anførte former for forudbetalt kørsel i henhold til kontrakt er alene en eksemplificering. Befordring af handicappede og bevægelseshæmmede, som udføres efter forud indgået kontrakt, kan derfor også begrunde fritagelse for pligten til tv-overvågning.

Som udgangspunkt har det ikke været tilsigtet med nogen form for forskelsbehandling af brugere af taxier, herunder i relation til brugere med eller uden handicaps.

I relation til kommunernes fritagelsesadgang er det kontraktsmæssige grundlag, som er afgørende for om at der kan fritages.

Det vil således fortsat være muligt for kommunerne at pålægge en taxivognmand, der bl.a. befordrer borgere med et handicap, af hensyn til disses sikkerhed, at en taxi skal være forsynet med tv-overvågning.